

EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS PARLAMENTS

PADOME

Briselē, 2026. gada 18. martā
(OR. en)

2025/0262(COD)

PE-CONS 8/26

NDICI 3	COWEB 11
DEVGEN 14	ELARG 12
RELEX 114	MAMA 24
PE 10	MOG 28
ACP 11	GLOBAL GATEWAY 8
COAFR 27	FIN 163
COASI 23	ECOFIN 117
COEST 71	CODEC 126
COLAC 14	

LEĢISLATĪVIE AKTI UN CITI DOKUMENTI

Temats: EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA, ar ko attiecībā uz
Ārējās darbības garantijas efektivitātes palielināšanu groza
Regulu (ES) 2021/947

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES
REGULA (ES) 2026/...**

(... gada ...),

**ar ko attiecībā uz Ārējās darbības garantijas efektivitātes palielināšanu
groza Regulu (ES) 2021/947**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 209. un 212. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru¹,

¹ Eiropas Parlamenta 2026. gada 10. marta nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes ... lēmums.

tā kā:

- (1) Savienības ārējās finansēšanas instrumentus, tostarp Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai plus (EFIA+), kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/947², joprojām vada Savienības ārējās darbības mērķi un principi, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienību (LES) 3. panta 5. punktā un 8. un 21. pantā, kā arī Savienības politika attīstības sadarbības jomā, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 208. pantā. Pasākumi, kuru mērķis ir uzlabot Regulas (ES) 2021/947 izveidotās Ārējās darbības garantijas (“Ārējās darbības garantija”) efektivitātes uzlabošanai būtu jāīsteno, pilnībā ievērojot minētos mērķus un principus, vienlaikus nodrošinot saskaņotību starp Savienības politiku un partnervalstu pašu prioritātēm.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/947 (2021. gada 9. jūnijs), ar ko izveido Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu “Eiropa pasaulē”, groza un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 466/2014/ES un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/1601 un Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 480/2009 (OV L 209, 14.6.2021., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj>).

- (2) Globālā ģeopolitiskā un ģeoekonomiskā situācija prasa, lai Savienība atkārtoti apstiprinātu savu apņemšanos izveidot savstarpēji izdevīgas partnerības ar partnervalstīm, tostarp tās apņemšanos konsolidēt demokrātiskās iestādes, stiprināt reģionālo stabilitāti un drošību, risināt migrācijas problēmas, veicināt cilvēces attīstību, dažādot piegādes ķēdes, uzturēt noteikumus balstītu starptautisko kārtību un novērst sekas, ko radījis Krievijas agresijas karš pret Ukrainu.
- (3) Savienība un tās dalībvalstis kopā joprojām ir pasaulē lielākās oficiālās attīstības palīdzības sniedzējas, un to stratēģiskajiem mērķiem un darbībām ir vajadzīga izteikta redzamība. Eiropas komandas pieejas ietvaros Savienības un tās dalībvalstu starptautiskās sadarbības politikai būtu savstarpēji citai citu jāpapildina, lai uzlabotu savas kolektīvās palīdzības efektivitāti, ietekmi un pievienoto vērtību un palīdzētu stiprināt informētību par Savienības un tās dalībvalstu darbībām partnervalstīs un to redzamību.

- (4) *Draghi* 2024. gada ziņojumā par Eiropas konkurētspējas nākotni ir ieteikts nodrošināt lielāku privātā sektora iesaisti un mazināt pārmērīgu ārējo atkarību, nodrošinot izejvielu, tīras enerģijas, ilgtspējīgu transporta degvielu un tīru tehnoloģiju piegādi no visas pasaules, un modernizējot un izmantojot *Global Gateway*, kas izklāstīta 2021. gada 1. decembra kopīgajā paziņojumā Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, Reģionu komitejai un Eiropas Investīciju bankai ar nosaukumu “*Global Gateway*” (“*Global Gateway*”), kā arī paplašināšanās procesā iesaistīto valstu izaugsmes plānus un visaptverošas partnerības ar kaimiņvalstīm, un tam nepieciešami papildu resursi.
- (5) Nozīmīgs Savienības finanšu instruments *Global Gateway* mērķu sasniegšanai un stratēģisko investīciju veikšanai ir EFIA+ un jo īpaši tā budžeta garantija, izveidotās Ārējās darbības garantijas komponents. Ārējās darbības garantijas efektivitātes palielināšana dotu iespēju finansēt Savienības ārējās darbības prioritātes, tostarp, iespējams, paplašināt *Global Gateway*, vienlaikus pieņemot diferencētu, situācijai pielāgotu pieeju partnervalstīm, jo īpaši tām, kuras identificētas kā valstis, kas saskaras ar nestabilitāti vai konfliktu, vismazāk attīstītām valstīm un lielu parādu apgrūtinātām nabadzīgām valstīm.
- (6) Ņemot vērā ārvalstu ietekmes riskus un konkurējošas iniciatīvas, EFIA+ īstenošanā būtu jāpievērš uzmanība tam, lai nodrošinātu, ka Savienība saskaņā ar Ārējās darbības garantiju sniedz atbalstu tikai darbībām, kas atbilst Savienības vērtībām un interesēm, un nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus un godīgu konkurenci Savienības uzņēmumiem.

- (7) EFIA+ saskaras ar ļoti lielu Eiropas Investīciju bankas (EIB), Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas (ERAB) un citu attīstības finanšu iestāžu pieprasījumu, un tas ir apstiprināts Komisijas novērtējumā par Eiropas Savienības ārējās finansēšanas instrumentu izvērtējumā daudzgadu finanšu shēmām 2014.–2020. un 2021.–2027. gadā.
- (8) EFIA+ garantijas segumu varētu palielināt līdz 2027. gadam, izmantojot Eiropas Ilgtspējīgas attīstības fonda (EFIA), kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/1601³, pārpalikumus, kā arī efektīvāk izmantojot Savienības budžeta garantijas, no 65 % līdz 60 % samazinot attiecīgās Savienības saistības saskaņā ar EIB ekskluzīvo īpašo investīciju logu operācijām ar suverēniem partneriem un nekomerciāliem reģionālajiem partneriem. Minētais saistību samazinājums stāsies spēkā tikai pēc tam, kad būs grozīts attiecīgais garantijas nolīgums starp Komisiju un EIB. Līdzšinējo instrumentu pārpalikumu piešķiršanai EFIA+ nevajadzētu skart sarunas par daudzgadu finanšu shēmu pēc 2027. gada.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1601 (2017. gada 26. septembris), ar ko izveido Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai (EFIA), EFIA garantiju un EFIA garantiju fondu (OV L 249, 27.9.2017., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1601/oj>).

- (9) Lai EFIA garantijas pārpalikumu no 2024. gada 31. decembra piešķirtu EFIA+ uzkrājumiem, ir vajadzīga atkāpe no Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509⁴ 216. panta 4. punkta a) apakšpunkta.
- (10) Tādas līdzsvarotas un iekļaujošas ārējās darbības interesēs, kura atspoguļo Savienības plašākās ģeopolitiskās saistības, EFIA garantijas pārpalikumu piešķiršanai EFIA+ uzkrājumiem būtu jālīdzsvaro finansējums visos atbalsttiesīgajos reģionos, kā noteikts Regulā (ES) 2021/947 noteiktajā ģeogrāfiskajā finansējumā, un jo īpaši ar minimālajām summām, kas piešķirtas ģeogrāfiskajām programmām, kā noteikts minētās regulas 6. panta 2. punkta a) apakšpunktā.
- (11) Lai no 2024. gada 31. decembra atļautu EFIA+ garantijas resursus izmantot EFIA garantijas pieprasījumu apmaksai, ir vajadzīga atkāpe no Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 214. panta 6. punkta.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2024/2509 (2024. gada 23. septembris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (OV L, 2024/2509, 26.9.2024., <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (12) Būtu jāuzlabo EIB, ERAB un attīstības finanšu iestāžu spēja efektīvi izmantot papildu resursus, vienkāršojot finansējuma apvienošanas darbību sistēmu, konsolidējot ar vienu īstenošanas partneri noslēgtos garantijas un tehniskās palīdzības nolīgumus un samazinot finanšu pārskatu sniegšanas biežumu no pienākuma ziņot vienu reizi ceturksnī uz pienākumu ziņot divreiz gadā. Vienkāršošana ir būtiska, lai piesaistītu apjomīgus privātā sektora ieguldījumus, palielinātu Savienības līdzekļu sviras efektu un radītu paredzamu vidi privātā sektora partneriem, kas ar kolektīviem ieguldījumiem vēlas piedalīties ilgtspējīgā attīstībā.
- (13) Turklāt vienkāršošanas nolūkā būtu jāatceļ īstenošanas partneru pienākums revidēt informāciju par atsevišķām operācijām saskaņā ar garantijas nolīgumiem, kas īstenošanas partneriem jāsniedz ikgadējos ziņojumos Komisijai, jo tas nav prasīts Regulā (ES, *Euratom*) 2024/2509.
- (14) Efektivitāte un vienkāršošana būtu jāpapildina ar pienācīgu pārredzamību un pārskatatbildību saskaņā ar Komisijas ziņošanas pienākumiem budžeta lēmējinstīcijai, kas noteikti Regulas (ES) 2021/947 41. panta 7. punktā, tostarp ar skaidru informāciju par EFIA un EFIA+ sniegumu, līdzekļu piesaistīšanu, līdzekļu piešķiršanu programmām un projektiem, konstatētajiem kopējiem pārpalikumiem un deficītiem, jebkādu pārpalikumu izcelsmi un summām, kas ierosinātas pārdalei. Komisijai regulāri būtu jāsniedz skaidri ziņojumi par EFIA+ darbību papildināmību, tostarp pierādījumi, ka atbalstītajiem portfeliem ir augstāks riska profils nekā salīdzināmām parastajām īstenošanas partneru ieguldījumu darbībām.

- (15) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus, proti, veicināt Savienības sadarbību ar tās partnervalstīm un mazināt tās pārmērīgo ārējo atkarību, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet darbības mēroga un iedarbības dēļ tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar LES 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Grozījumi Regulā (ES) 2021/947

Regulu (ES) 2021/947 groza šādi:

1) regulas 30. panta 4. punktu aizstāj ar šādu:

“4. Atkāpjoties no Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509* 212. panta 3. punkta, atmaksājamās summas un ieņēmumus, ko rada finanšu instruments, kas izveidots saskaņā ar šo regulu, piešķir izcelsmes budžeta pozīcijai pēc pārvaldības izmaksu un maksu atskaitīšanas.

Atkāpjoties no Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 216. panta 4. punkta

a) apakšpunkta, jebkādu EFIA garantijas uzkrājumu pārpalikumu saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1601, par kuru 2025., 2026. un 2027. gadā budžeta projektam pievienotajā darba dokumentā ziņots saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 41. panta 5. punkta h) apakšpunktu, izmanto, lai veidotu uzkrājumus EFIA+ atbalstītajai budžeta garantijai.

Resursi, kas minēti šā punkta pirmajā un otrajā daļā, veido iekšējos piešķirtos ieņēmumus Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 21. panta 5. punkta nozīmē.

* Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2024/2509 (2024. gada 23. septembris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (OV L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).”;

2) regulas 31. panta 8. punktam pievieno šādu daļu:

“Atkāpjoties no Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 214. panta 6. punkta, EFIA+ resursus, kas saistīti ar uzkrājumu veidošanu EFIA+ atbalstītajai budžeta garantijai, un kas minēti Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 214. panta 4. punkta pirmās daļas b) un d) apakšpunktā izmanto, lai 2025., 2026. un 2027. gadā segtu maksājumus saistībā ar EFIA garantijas pieprasījumiem vairāk nekā 10 miljonu EUR apmērā.”;

3) regulas 36. panta 1. punkta otro daļu aizstāj ar šādu:

“EIB ir ekskluzivitāte attiecībā uz operācijām ar valstu partneriem un nekomerciāliem reģionālajiem partneriem ekskluzīvā īpašā investīciju loga ietvaros. Ekskluzīvā īpašā investīciju loga ietvaros pašu resursu ieguldījumu saprot kā atlikušā riska uzņemšanos un ar ES garantiju sedz 60 % no kopējās summas, kas izmaksāta un garantēta EIB finansēšanas operācijās, atskaitot atmaksātās summas un pieskaitot visas saistītās summas.”;

4) regulas 38. panta 6. punktu svīturo.

2. pants
Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

....,

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs / priekšsēdētāja
